

ביה"ס לחינוך ולספורט ימי

מכמורת

ערך וליקט נח שפריר וחיים ביקל

עוגנים ועגינה

תוכן העניינים

1. עוגנים ועגינה
2. סוגי עוגנים
3. נוהל הטלה
4. נוהל הרמת עוגן

עוגנים ועגינה

איך מטילים עוגן

ראשית כל נבדוק שאנו נמצאים במקום בו אפשר להטיל עוגן:

למשל, לא נטיל עוגן קרוב לשובר גלים או ליד סירות אחרות שעוגנות, מפני שלאחר ההטלה הסירה תיסחף בכיוון הרוח (למרחק שחבל העוגן מאפשר לה) וקיימת סכנה להתנגשות. כמו כן יש להתחשב בסוג הקרקע (חולית, סלעית וכו') ועומק המים.

אין להטיל עוגן באזור סלעי ללא חבל נוסף לבסיס העוגן. לחילוץ העוגן.

כמה חבל:

במים רדודים יש לשחרר פי 7 מעומק המים באזור.

במים עמוקים פי 3 מעומק המים באזור.

אחרי שווידאנו שהשטח נקי להטלת עוגן נבצע נוהל עגינה:

הטלת עוגן

מפקד אומר:	מה קורה בסירה:	איש עוגן עונה:
"איש עוגן הכן עוגן להטלה"	האיש עוגן מוודא שהעוגן מאובטח, יש בוכטה מסודרת שהעוגן נמצא עליה, ושאין שום דבר שיפריע להטלה.	"עוגן מוכן להטלה"
"איש עוגן הטל עוגן על דופן ימין/שמאל"	האיש עוגן זורק את העוגן חזק ורחוק אל מעבר לדופן המבוקשת, ונזהר לא לפגוע באנשי הצוות.	"עוגן הוטל על דופן ימין/שמאל"
"שני הצדדים אחורה חתור"	החותרים חותרים אחורה, הסירה מתקדמת אחורה.	
"איש עוגן בדוק עוגן"	האיש עוגן מותח את חבל העוגן. אם החבל מתוח ורפוי לסירוגין, או שהסירה מתקדמת אל העוגן כשמושכים בחבל, העוגן תפס. אם החבל רועד או שהסירה לא מתקדמת אל העוגן כשמושכים בחבל, העוגן לא תפס.	"עוגן נתפס/לא נתפס"
אם העוגן תפס: "איש עוגן קשור עוגן" אם לא תפס משחררים לעוגן עוד חבל ובודקים שוב. אם עדיין לא תפס מבצעים נוהל הרמת עוגן ומטילים מחדש.	האיש עוגן קושר את החבל בקשר זקף על הזקף.	"עוגן נקשר"

הרמת עוגן

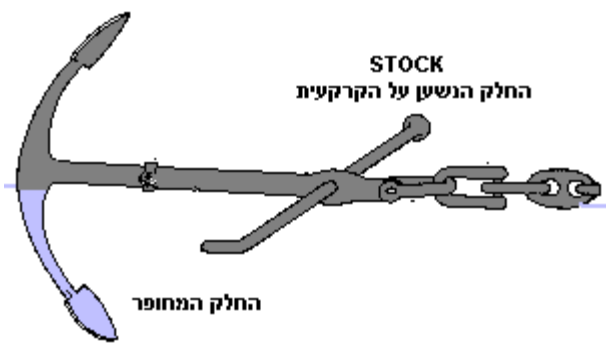
מפקד אומר:	מה קורה בסירה:	איש עוגן עונה:
"איש עוגן הכן עוגן להרמה"	האיש עוגן פורם קשר זקף ומחזיק את החבל.	"עוגן מוכן להרמה"
"איש עוגן משוך עוגן"	האיש עוגן מושך את החבל עד שמגיעים למצב בו העוגן נמצא מתחת הסירה אבל הוא עדיין תקוע במים. מצב זה נקרא "עוגן ניצב".	"עוגן ניצב"
"איש עוגן נתק עוגן"	האיש עוגן מנתק את העוגן מהאדמה.	"עוגן ניתק"
"איש עוגן הרם עוגן לסירה"	האיש עוגן מושך את העוגן ומרים אותו לסירה בזהירות.	"עוגן בסירה"
"איש עוגן הכן עוגן להטלה חוזרת"	האיש עוגן מכין בוכטה חדשה ומניח עליה את העוגן.	

- את העוגן שמים בחרטום, מאובטח בקשר הצלה, כאשר העוגן מונח על הבוכטה המסודרת.
- כשבאים לעגון בים עולים מול הרוח תמיד.
- כשמטילים עוגן במטרה להרים מפרשים, מטילים את העוגן על הדופן שבמפנה שלה נרצה אח"כ לצאת להפליג. אם נרצה לצאת במפנה ימני - נטיל על דופן ימין, ולהפך.

סוגי העוגנים חיים נעים

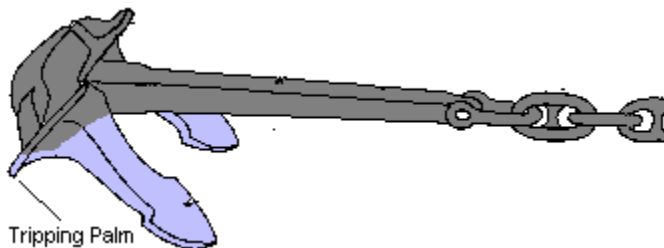
עוגן אדמירלי

העוגן ששימש את אניות המפרשים ועדיין משמש באניות מספר כעוגן ירכתיים. יתרונו הוא אחיזתו הטובה בקרקע אך חסרונו הוא ה Stock, שמשקלו הוא כרבע ממשקל העוגן ובגלל מבנהו אינו יכול להיות מאוחסן בצינור העוגן (Hawse Pipe) אלא מורם על הסיפון

עוגן פטנטי

אחיזתו היא כשל עוגן אדמירלי ויתרונו הגדול שאפשר לאחסנו ב Hawse Pipe. העוגן המשמש באניות ו

עוגן גארדיאן Guardian

רחב מאוד ויעיל בקרקע חולית, נוח מאוד לאיחסון

עוגן דנפורט Danforth

רחב מאוד ויעיל בקרקע חולית, נוח מאוד לאיחסון

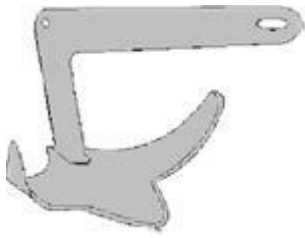

עוגן דלתה Delta

עוגן ברוס Bruce

לא נוח לאחסנה אך בעל כושר תפיסה טוב.

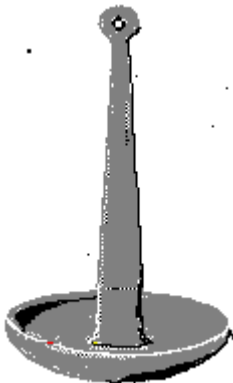
עוגן חתול

לשמוש בקרקעית סלעית, לכלי שייט קטנים בלבד
תמיד רצוי בקרקע סלעית לחבר מצופ

עוגן פטריה

משמש בעיקר בקרקע ביצתית

טבלה מס' 4

משקל עוגן ראשי, משקל עוגן משני וקוטר חבל / שרשרת העוגן

קוטר שרשרת/חבל במ"מ				משקל עוגן בק"ג		אורך כלי השיט במטרים
חבל עוגן משני	שרשרת עוגן משני	חבל עוגן ראשי	שרשרת עוגן ראשי	עוגן משני	עוגן ראשי	
-	-	10	6	-	3	7 עד 7
10	6	12	8	4	9	7.99 עד 8
10	6	12	8	5	10	8.99 עד 9
10	6	12	8	5	11	9.99 עד 10
10	6	12	8	6	13	10.99 עד 11
10	6	12	8	7	15	11.99 עד 12
12	8	14	8	9	18	12.99 עד 13
12	8	אסור השימוש	10	10	21	13.99 עד 14
12	8	אסור השימוש	10	12	24	14.99 עד 15
12	8	אסור השימוש	10	13	27	15.99 עד 16
12	8	אסור השימוש	10	15	30	16.99 עד 17
14	8	אסור השימוש	10	17	34	17.99 עד 18
14	8	אסור השימוש	10	19	38	18.99 עד 19
14	10	אסור השימוש	12	21	42	19.99 עד 20
14	10	אסור השימוש	12	23	47	20.99 עד 21
14	10	אסור השימוש	12	26	52	21.99 עד 22
16	10	אסור השימוש	12	28	57	22.99 עד 23
16	10	אסור השימוש	12	31	62	23.99 עד 24

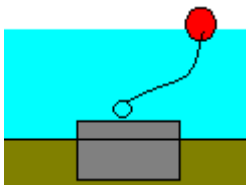
עוגנים נוספים שאינם שייכים לפרק זה

עוגן קבוע

עוגנים אלה נמצאים במעגנים ונמלים משמשים כבית לסירה

נשתמש בהם בזמן סערה ולעגינת לילה.

דוגמאות לעוגנים קבועים- עוגן בורג , משקולת ופסי פלזה

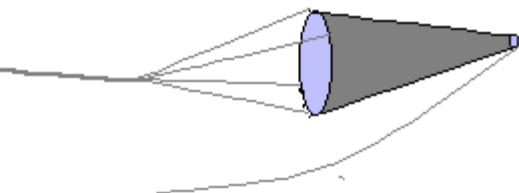

עוגן צף

משמש לשמירת כלי שיט קטנים מול הרוח, במים עמוקים כשהעוגן

החי לא מגיע לקרקע דוגמאות לעוגנים צפים –עוגן צף תקני דלי קשור בחבל

ומשוטים בהצלבה

העוגן החי

נמצא איתנו בסירה חובה. נשתמש בו בזמן מצוקה סכנה או להפסקה בשייט.

דוגמאות לעוגנים חיים - עוגן חתול, דייגים אדמירלי ופטנטי

עיקרון האחיזה בקרקע

עיקרון האחיזה של העוגן הוא בהתחפרות ציפורניו בקרקע דבר הנובע מכיוון המשיכה האופקית של שרשרת העוגן.

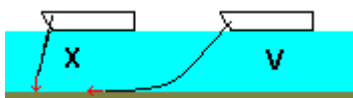
כיוון אופקי זה נובע מאורכה של השרשרת.

אורך השרשרת נקבע בעיקר:

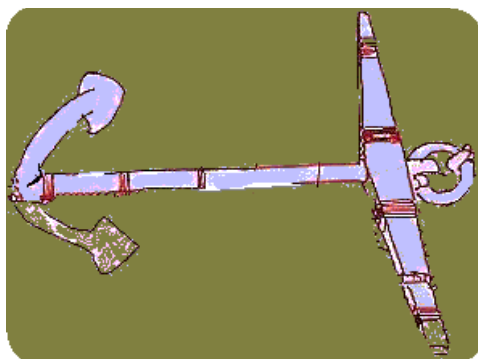
- עומק המים
- משך הזמן שמתכוננים לעגון
- סוג הקרקע, קרקע חולית או בוצית תהיה טובה לעגינה בעוד שקרקע סלעית תהיה גרועה.
- מהירות הזרם
- רוחות, סערות, האם המעגן מוגן ממזג האוויר
- בדרך כלל אורך שרשרת יהיה גדול פי 4 מעומק המים.

עיקרון האחיזה הוא התחפרות ציפורני העוגן Fluke בקרקע.

דבר שנגרם בגלל כיוון המשיכה האופקי של השרשרת. כאשר אורכה של השרשרת קצר, הכיוון לא יהיה אופקי אלא יקבל נטיה כלפי מעלה.

עוגן אדמירלי

בעוגן אדמירלי ה Stock בנוי בצורה מאונכת לציפורני העוגן, כך שבשעת משיכה (אופקית) הוא יתמקם על הקרקע והציפורניים יעברו למצב אנכי כלפי הקרקע. בציור הציפורן התחתונה התחפרה בקרקע

עוגן פטנטי

העוגן הסטנדרטי באניות.

העוגן הפטנטי מתחפר בקרקע בצורה מעניינת. שלא כמו שרבים חושבים הציפורניים מתחפרות לא בגלל משקלן אלא בצורה זו:

עם המשיכה נכשלים ה Tripping Palm בתרגום חופשי "כף הכשלה"

